

הַלְבוֹת שְׂאֵר אַבוֹת הַטְּמְאוֹת פָּרָק ו

א. טְמֵאת עֲבוּדָה זָרָה, מִדְּבָרֵי סוּפְרִים; וַיֵּשׁ לָהּ רִמְזָא מִן הַתּוֹרָה, "הִסְרוּ אֶת-אֱלֹהֵי הַנֹּכֶר, אֲשֶׁר בְּתוֹכְכֶם, וְהִטְהַרוּ . . ." (בראשית לה, ב). אֲרַבְעָה אַבוֹת הַטְּמֵאָה יֵשׁ בָּהּ עֲבוּדָה זָרָה עֲצֻמָּה, וּמִשְׁמָשִׁיָּהּ, וְתִקְרַבַּת שְׁלָהּ, וַיֵּינן שְׁנַתְּנִסְף לָהּ; וְטְמֵאת כָּלָן, מִדְּבָרֵיהֶם.

ב. עֲבוּדָה זָרָה עֲצֻמָּה מִטְּמֵאָה אָדָם וְכָלִים בַּמָּגֶעַ, וְכָלִי חֶרֶס בְּאוֹיֵר; וְאֵינָהּ מִטְּמֵאָה בַּמִּשְׁא, כְּשֶׁרֶץ שֶׁנֶּאֱמָר "שֶׁקֶץ תִּשְׁקָצְנוּ" (דברים ז, כו). וְשַׁעוּרָה כְּזִית: לֹא תִהְיֶה זֶה, חֲמוּרָה מִן הַמֵּת; אֲבָל אִם הִיתָה הַצּוּרָה פְּחוּתָה מִכְּזִית, הָרִי זֶה טְהוֹרָה.

ג. קָצֵץ אֶבֶר מִמֶּנָּה אֶפְלוּ הָיָה כְּמִרְדֵּעַ, הָרִי זֶה טְהוֹר, שֶׁעֲבוּדָה זָרָה אֵינָהּ מִטְּמֵאָה לְאֲבָרִים, אֲלֹא הַצּוּרָה כָּלָה כְּשֶׁהִיא שְׁלֵמָה: שֶׁנֶּאֱמָר "תִּזְרֹם כָּמוֹ דָּוָה" (ישעיהו ל, כב) מֵה נָדָה אֵינָהּ מִטְּמֵאָה לְאֲבָרִים, אִף עֲבוּדָה זָרָה אֵינָהּ מִטְּמֵאָה לְאֲבָרִים.

ד. כָּלִי אַבוֹת הַטְּמְאוֹת דָּנוּ בָּהּ, מִפְּנֵי שֶׁטְמֵאתָהּ מִדְּבָרֵיהֶם: עָשׂוּ אוֹתָהּ כְּשֶׁרֶץ שְׁאִינוּ מִטְּמֵא בַּמִּשְׁא, וְכִמְת שְׁאִינוּ מִטְּמֵא אֲלֹא בְּכִזִּית, וְכִנְדָּה שְׁאִינָהּ מִטְּמֵאָה לְאֲבָרִים. נִתְפָּרְקָה עֲבוּדָה זָרָה אִף עַל פִּי שֶׁהִדְיוּט יָכוֹל לְהַחֲזִירָהּ, שֶׁהָרִי כָּל אֲבָרֶיהָ קִיַּמִּין אֵינָהּ מִטְּמֵאָה.

ה. כָּל מִשְׁמָשִׁי עֲבוּדָה זָרָה כְּשֶׁרֶץ מִטְּמֵאִין אָדָם וְכָלִים בַּמָּגֶעַ, וְכָלִי חֶרֶס בְּאוֹיֵר, וְאֵינָן מִטְּמֵאִין בַּמִּשְׁא; וְשַׁעוּר טְמֵאתָן בְּכִזִּית. וְאֶפְלוּ קָצֵץ מִמִּשְׁמָשִׁיָּהּ כְּזִית מִן הַכָּלִי, מִטְּמֵא כְּשֶׁרֶץ; וְזֶה חֲמוּר בַּמִּשְׁמָשִׁיָּהּ, יוֹתֵר מִעֲבוּדָה זָרָה עֲצֻמָּה. וּבֵית עֲבוּדָה זָרָה, אֲבָנָיו, וְעִצָּיו, וְעִפְרוֹ מִטְּמֵאִין בְּכִזִּית בַּמָּגֶעַ, כָּכָל הַמִּשְׁמָשִׁין.

ו. הַמְּכַנִּים רֹאשׁוֹ וְרַבּוֹ לְבֵית עֲבוּדָה זָרָה, נִטְמָא כְּנוֹגֵעַ. וְכֵן כָּלִי חֶרֶס שֶׁהַכְּנִים אוֹיְרוֹ לְבֵית עֲבוּדָה זָרָה, נִטְמָא; סִפְסָלִים וְקַתְדֵּרָאוֹת שֶׁהַכְּנִים רַבָּן לְבֵית עֲבוּדָה זָרָה, טְמֵאִין. וְכָלָן רֹאשׁוֹן לְטְמֵאָה.

ז. תִּקְרַבַּת עֲבוּדָה זָרָה מִטְּמֵאָה בַּמָּגֶעַ וּבַמִּשְׁא, כְּנֻבְלָה; וְשַׁעוּרָה בְּכִזִּית. כָּל דָּבָר שֶׁמִּקְרִיבִין לָהּ, בֵּין בֶּשֶׂר בֵּין שְׂאֵר אֲכָלִין וּמִשְׁקִין הַכֹּל כְּנֻבְלָה, שֶׁהַפְּתוּב קָרָאן "זִבְחֵי מֵתִים" (תהילים קו, כח). וְאִף עַל פִּי שְׁאִין תִּקְרַבַּת עֲבוּדָה זָרָה שְׁלֹא אֲכָלִין בְּטָלָה לְעוֹלָם, לְהַתִּירָהּ בַּהֲנִיָּה אִם בְּטָלָה, הָרִי זֶה סִפְק לְטְמֵאָה. אֲבָל כָּלִי שֶׁהוּא תִּקְרַבַּת עֲבוּדָה זָרָה שֶׁבְּטָלוֹ, טְהוֹר; וְכֵן עֲבוּדָה זָרָה וּמִשְׁמָשִׁיָּהּ שֶׁבְּטָלָן, טְהוֹרִין.

ח. יֵינן שְׁנַתְּנִסְף לְעֲבוּדָה זָרָה מִטְּמֵא אָדָם וְכָלִים בַּמָּגֶעַ, וְכָלִי חֶרֶס בְּאוֹיֵר, וּמִטְּמֵא אָדָם בַּמִּשְׁא כְּנֻבְלָה. וְטְמֵאתוֹ בְּכִזִּית שֶׁנֶּאֱמָר "אֲשֶׁר חִלָּב זִבְחִימוֹ יֹאכְלוּ, יִשְׁתּוּ יֵינן נְסִיכָם" (דברים לב, לח), הָרִי "יֵינן נְסִיכָם" כִּי "חִלָּב זִבְחִימוֹ". וְאֵין מִטְּמֵא טְמֵאָה זֶה, אֲלֹא יֵינן שְׁנַתְּנִסְף בֵּיד לִפְנֵי עֲבוּדָה זָרָה; אֲבָל סֵתָם יֵינן שְׁלֵגוּיִים מִטְּמֵא טְמֵאָה קָלָה, כְּשֶׁאֵר כָּל מִשְׁקִין טְמֵאִין.

ט. מִכָּל הַדְּבָרִים שֶׁבְּאַרְנוֹ מִתְחַלֵּת הַסֵּפֶר עַד כָּאן, אֵתָהּ לְמַד שְׁאֲבוֹת הַטְּמְאוֹת מֵהֵן אַבוֹת שְׁלֵתוֹרָה, וּמֵהֵן אַבוֹת שְׁלֵדְבָרֵי סוּפְרִים. וְכָל הַמִּטְּמֵא מִחֲמַת אֵב שְׁלֵתוֹרָה, הָרִי הוּא וְלֹד טְמֵאָה שְׁלֵתוֹרָה; וְכָל הַמִּטְּמֵא מִחֲמַת אֵב שְׁלֵדְבָרֵי סוּפְרִים, הָרִי זֶה וְלֹד שְׁלֵדְבָרֵיהֶם.

י. כל אב טמאה שהוא מטמא במגע ואינו מטמא במשא, בין אב שלתורה בין אב שלדברי סופרים אדם הנוגע בו, אינו מטמא בגדים בשעת מגעו, ולא אדם ולא כלי חרס, אף על פי שעדין לא פרש ממטמאיו; והרי הוא אחר שפרש ממטמאיו או קדם שיפרש, ולד שהוא מטמא אכלין ועושה אותן שני לטמאה, מפני שהוא ראשון.

יא. וכל אב טמאה שהוא מטמא במגע ובמשא, בין אב שלתורה בין אב שלדבריהם אדם הנוגע בו או הנושא, מטמא בגדים בשעת מגעו ובשעת נשיאתו, ועושה אותן ראשון לטמאה; וכן אם נגע באכלין, עושה אותן ראשון כל זמן שלא פרש ממטמאיו.

יב. פרש ממטמאיו הרי הוא ראשון לטמאה לכל דבר, ואינו מטמא בגדים; ואם נגע באכלין, הרי הן שני.

יג. במה דברים אמורים, בשאר כל האבות, חוץ מן הנבלה והמרקב. אבל הנבלה והמרקב אף על פי שהן מטמאין במגע ובמשא, הנוגע בהן אינו מטמא בגדים בשעת מגעו; ואם נגע באכלין, הרי הן שני לטמאה. והנושאן מטמא בגדים, בשעת נשיאתו; ואם נגע באכלין עד שלא פרש, הרי הן ראשון לטמאה כמו שבארנו.

יד. מי חטאת שיש בהן כדי הזיה אף על פי שהן כנבלה וכמרקב, שאין מטמא בגדים אלא הנושאן הרי הנוגע בהן מטמא בגדים בשעת מגעו משום נושא: שאי אפשר לו שיגע במים, ולא יסיט אותן; וכבר בארנו שאחד הנושא, ואחד המסיט.

טו. וכן הנוגע בצמר הנבלה, או שנגע בנימי המרקב מטמא בגדים בשעת מגעו משום נושא: שאי אפשר לנוגע בדברים אלו, שלא יסיט אותן; ולפיכך מטמא בגדים עד שלא פרש, כדין הנושא.

טז. הבולע נבלת העוף הטהור בשעת בליעתו, מטמא בגדים כמו שבארנו; והן ראשון לטמאה. וכן אם נגע באכלין, הרי הן ראשון לטמאה. ואחר שבלע, הרי זה פרש ממטמאיו.

יז. השורף פרה אדמה, ופרים ושעירים הנשרפים, והמשלח השעיר אף על פי שבשעת מעשיהן מטמאין בגדים כמו שבארנו אם נגעו באכלין אפלו בשעת מעשיהן, הרי הן שני לטמאה.

יח. הנוגע באב מאבות הטמאות המשלך בתוך המקוה, כגון נבלה או שרץ או משכב, שהיה במקוה, ונגע בו הרי זה טמא: שנאמר "אך מעין ובור מקוה-מים, יהיה טהור; ונגע בנבלתם, יטמא" (ויקרא יא, לו) אפלו כשהן בתוך המקוה, מטמאין. וכשיעלה מן המקוה, זה הנוגע יטהר.

יט. וכן זב שדרס על המשכב שהוא מנח במקוה, הרי המשכב טמא; וכשיעלה המשכב מן המקוה יטהר, שהרי עלתה לו טבילה. וזה הנוגע במשכב כשהוא במקוה אם פשט ידו ונגע חוץ למקוה, הרי זה מטמא בגדים; ואין צריך לומר, שהוא מטמא אכלין ומשקין.